

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme Azijski hrastov kozliček (*Massicus radei*)

Maarten de Groot, Gozdarski inštitut Slovenije,
(maarten.degroot@gozdis.si)

Azijski hrastov kozliček

LATINSKO IME

Massicus raddei (Blessig, 1872)

RAZŠIRJENOST

Azijski hrastov kozliček izvira iz vzhodnega dela Azije. V Evropi in v Sloveniji ga še nismo našli.

GOSTITELJI

Hrastí (*Quercus* spp.) in kostanji (*Castanea* spp.). Našli so ga tudi na jesenu (*Fraxinus* sp.), murvi (*Morus* sp.), kostanjevcu (*Castanopsis* sp.) in pavlovniji (*Paulownia* sp.).

OPIS

Odrasli so veliki rjavi kozlički (Coleoptera, Cerambycidae), ki v dolžino zrastejo 35–63 mm. Značilne so zelo dolge antene, ki so pri samcih daljše kot telo, samičine pa so nekoliko krajše. Razvoj kozlička traja od 3 do 4 leta; na Kitajskem se odrasli hrošči pojavljajo sinhrono v obdobju štirih let, le malo odraslih pa se zaradi spremenljivosti v trajanju življenjskega kroga pojavi tudi vsako leto. Odrasli hrošči se pojavijo od julija do avgusta in so aktivni ponoči. Samica odloži jajčeca posamično v razpoke skorje gostiteljskih dreves. Jajčeca so ovalna in mlečno bela, proti koncu razvoja postanejo rumenkasta. Ličinke se izležejo po približno enajstih dneh; so bele do rjave in na koncu razvoja dolge krog 65 mm. Najprej se prehranjujejo v floemu, kasneje pa v lesu. Povprečno je v enem drevesu okrog 20 ličink, vendar so na Kitajskem znane tudi najdbe, kjer je bilo v enem drevesu kar desetkrat toliko ličink. Bube so rumeno bele, dolge od 31 do 65 mm, njihov razvoj traja približno 26 dni. Ko hrošči izletijo iz gostiteljskega drevesa, za sabo pustijo izhodno odprtino v skorji.

ZNAMENJA (SIMPTOMI)

- presvetljena krošnja zaradi manjših listov, ki so včasih porumeneli (v celotni krošnji ali omejeno na posamične veje), ali odmre drevo,
- rovi v lesu,
- črvine na tleh ob deblu,
- izhodne odprtine,
- odrasli osebk; odrasle privlači svetloba.

VPLIV

V Evropi hrast in kostanj rasteta v gozdovih in nasadih ter sta gospodarsko in ekološko zelo pomembna. Še posebno hrast je eden od najpomembnejših gradnikov gozdov na tem območju. Hrast in kostanj sta pogosto posajena tudi kot okrasno drevje v urbanih območjih, kjer imata pomembno estetsko funkcijo. Obe vrsti sta zelo pomembni za pridobivanje lesa. Kozliček napade drevesa, starejša od 35 let. Ni podatkov, kako občutjive so za to vrsto evropske vrste hrastov in kostanjev. Čeprav so za to vrsto številne negotovosti glede biologije, razpona gostiteljev in gospodarskega vpliva, nedavne izkušnje vnosa škodljivcev z lesom iz Kitajske (npr. *Anoplophora* spp., *Aromia bungii*) v regijo EPPO terjajo previdnostni pristop.

MOŽNE ZAMENJAVE

Na hrastih se pojavlja več domorodnih vrst kozličkov, ki pa jih je po morfoloških znakih mogoče razlikovati od tujerodne vrste *Massicus raddei*. Nižje razvojne stopnje različnih vrst je mogoče zanesljivo razlikovati med seboj samo s pomočjo molekularnih tehnik.

DODATNE INFORMACIJE

- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)
- Portal Invazivke (www.invazivke.si)
- Gozdarski inštitut Slovenije (www.gozdis.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA,
obvestite Gozdarski inštitut Slovenije (Oddelek za varstvo gozdov) ali
o najdbi poročajte v spletnem portalu Invazivke oziroma z mobilno aplikacijo Invazivke.

Slika 1: Odrasel hrošč azijskega hrastovega kozlička (foto: harum.koh, INaturalist)

Slika 2: Ličinka azijskega hrastovega kozlička (foto: Wang Xioa-Yi, Chinese Academy of Forestry)

Slika 3: Buba azijskega hrastovega kozlička (foto: Wang Xioa-Yi, Chinese Academy of Forestry).

Slika 4: Rovi v lesu, ki jih izdelajo ličinke azijskega hrastovega kozlička (foto: Wang Xioa-Yi, Chinese Academy of Forestry).

Tisk in oblikovanje publikacije je izvedeno v okviru projekta LIFE ARTEMIS (LIFE15 GIE/SI/000770), ki ga sofinancirajo Evropska komisija in okviru finančnega mehanizma LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Priprava prispevka je bila izvedena v okviru projekta CRP Uporabnost ameriške duglazije in drugih tujerodnih drevesnih vrst pri obnovi gozdov s saditvijo in setvijo v Sloveniji (V4-1818).

